

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับ การติดตามผลการจัดการศึกษาของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 4.1 สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- 4.2 ผลการจัดการศึกษา
 - 4.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 4.2.2 สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
 - 4.2.3 สถานภาพหลังจากสำเร็จการศึกษา
- 4.3 ความพอใจในการจัดการศึกษา
- 4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
- 4.5 อภิปรายผล

4.1 สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ ได้จากผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวน 219 คน จากโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 25 โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตารางที่ 4.1 - 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

	จำนวน (n = 73)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
- ผู้อำนวยการโรงเรียน	5	6.80
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน	4	5.50
- อาจารย์ใหญ่	20	27.40
- ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	20	27.40
- ครูที่ปรึกษา	24	32.90
2. วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาโท	1	1.40
- ปริญญาตรี	65	89.00
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	9.60
3. เพศ		
- ชาย	61	83.06
- หญิง	12	16.40
4. อายุ		
- 25 - 35 ปี	25	34.20
- 36 - 45 ปี	26	35.60
- 46 - 55 ปี	19	26.30
- 56 ปีขึ้นไป	3	4.10
5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
- 1 - 5 ปี	16	21.90
- 6 - 10 ปี	9	12.30
- 11 - 15 ปี	15	20.50
- เกินกว่า 15 ปี	33	45.20

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และครูที่ปรึกษา จำนวน 73 คน ส่วนใหญ่เป็น ครูที่ปรึกษา ร้อยละ 32.90 รองลงมา คือ อาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 27.40 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 89.00 อายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 35.60 ประสบการณ์ในตำแหน่งมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 45.20

ตารางที่ 4.2 สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน

	จำนวน (n = 71)	ร้อยละ
1. วุฒการศึกษา		
- ปริญญาตรี	1	1.40
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	70	98.60
2. เพศ		
- ชาย	46	64.80
- หญิง	25	35.20
3. อายุ		
- ต่ำกว่า 25 ปี	1	1.40
- 25 - 35 ปี	6	8.50
- 36 - 45 ปี	34	47.90
- 46 - 55 ปี	25	35.20
- 56 ปีขึ้นไป	5	7.00

จากตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 71 คน ส่วนใหญ่มี วุฒิกศึกษิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 98.60 เพศชาย ร้อยละ 64.80 อายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 47.90

ตารางที่ 4.3 สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน

	จำนวน (n = 75)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	36	48.00
- หญิง	39	52.00
2. สถานภาพ		
- กำลังศึกษาต่อ	69	92.00
- ประกอบอาชีพมีงานทำ	6	8.00
3. อายุ		
- ต่ำกว่า 15 ปี	3	4.00
- 15 - 17 ปี	65	86.70
- 18 - 20 ปี	7	9.30

จากตารางที่ 4.3 นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 75 คน ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 52 กำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 92 ประกอบอาชีพมีงานทำ ร้อยละ 8.00 อายุอยู่ระหว่าง 15-17 ปี ร้อยละ 86.70

สรุป สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 219 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูที่ปรึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 89.00 เพศชาย ร้อยละ 83.60 อายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 35.60 ประสบการณ์ในตำแหน่งมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 45.20

ผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 98.60 เพศชาย ร้อยละ 64.80 อายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 47.90

นักเรียนส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 52 กำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 92 อายุอยู่ระหว่าง 15-17 ปี

4.2 ผลการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสำรวจ และแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ ผลการจัดการศึกษา ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2536 ผลการจัดการศึกษาใน 3 ด้าน คือ

4.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

4.2.2 สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

4.2.3 สถานภาพหลังจากสำเร็จการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดการศึกษา ปรากฏข้อมูลรายละเอียดดัง ตารางที่

4.4 - 4.10 รายละเอียดดังนี้

4.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้าน และรายชื่อ ปรากฏข้อมูลรายละเอียดดัง ตารางที่ 4.4 - 4.6 รายละเอียดเป็นดังนี้

เมื่อวิเคราะห์ ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำแนกเป็นรายคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. มีความภูมิใจในความเป็นไทย	4.01	.57	มาก
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษา และเสริมสร้างสุขภาพ อนามัยของตนเองและชุมชน	4.00	.56	มาก
3. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชนบท	3.98	.60	มาก
4. มีความคิดสร้างสรรค์	3.85	.60	มาก
5. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมทุกชนิด	3.68	.67	มาก
6. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความ เจริญก้าวหน้า	3.59	.59	มาก
7. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน	3.56	.61	มาก
8. มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพ	3.26	.75	ปานกลาง
รวม	3.74	.48	มาก

จากตารางที่ 4.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก และทุกข้อมีค่าเฉลี่ยระดับ มาก 3 อันดับแรกคือ ด้านมีความภูมิใจในความเป็นไทย ด้านสามารถปฏิบัติตนในการรักษา และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน และด้านเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชนบท ตามลำดับ ยกเว้น ด้านมีทักษะในการประกอบสัมมาชีพ มีค่าเฉลี่ยระดับ ปานกลาง

วิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบปรากฏดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	ผลการประเมิน			
	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. นักเรียน	75	3.83	.47	มาก
2. ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	49	3.72	.48	มาก
3. ผู้ปกครองนักเรียน	71	3.70	.50	มาก
4. ครูที่ปรึกษา	24	3.65	.53	มาก
รวม	219	3.74	.48	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนปรากฏว่า ทุกกลุ่มมีความเห็นว่า นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับ มาก เรียงตามลำดับ คือ นักเรียน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียนตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำแนกตามคุณลักษณะ 8 ด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
มีความภูมิใจในความเป็นไทย			
1. นักเรียนรู้จักเคารพลิทธิของผู้อื่น	4.20	.70	มาก
2. นักเรียนรู้จักสิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างดี และถูกต้อง	4.01	.74	มาก
3. นักเรียนมีความซื่อสัตย์ มีวินัยและคุณธรรม	3.95	.74	มาก
4. นักเรียนมีสัมมาคารวะ พูดจาไพเราะ	3.88	.79	มาก
รวม	4.01	.57	มาก
สามารถปฏิบัติตนในการรักษา และเสริมสร้างสุขภาพ			
อนามัยของตนเองและชุมชน			
1. นักเรียนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ มีจิตใจที่ร่าเริง เบิกบาน รู้จักปฏิบัติตนตามลักษณะนิสัยที่ดี	4.27	.70	มาก
2. นักเรียนรู้จักรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน	4.01	.73	มาก
3. นักเรียนรู้จักตระหนักในหน้าที่ของตนเองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและโรงเรียน	3.90	.71	มาก
4. นักเรียนรู้จักการประเมินสุขภาพอนามัยของตนเอง	3.86	.85	มาก
รวม	4.00	.56	มาก

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำแนกตามคุณลักษณะ 8 ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชั้นบท			
1. นักเรียนรู้จักปรับปรุงตัวให้เข้ากับชุมชนท้องถิ่น	4.13	.74	มาก
2. นักเรียนเข้าใจฐานะตนเอง ใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบ	4.07	.88	มาก
3. นักเรียนรู้จักประหยัด	4.04	.78	มาก
4. นักเรียนมีการตื่นตัว	3.85	.74	มาก
5. นักเรียนรู้จักบำรุงรักษา อนุรักษ์วัฒนธรรม และ ทรัพยากรธรรมชาติ	3.82	.85	มาก
รวม	3.98	.60	มาก
ด้านมีความคิดสร้างสรรค์			
1. นักเรียนมีการเรียนรู้ และยอมรับความคิดคนอื่น	4.03	.71	มาก
2. นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีและรู้จักยกย่อง เชิดชูเกียรติผู้อื่น	4.01	.75	มาก
3. นักเรียนกล้าแสดงออกในทางดีงามเป็น ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	3.87	.84	มาก
4. นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.69	.86	มาก
5. นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง	3.64	.80	มาก
รวม	3.85	.60	มาก

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำแนกตามคุณลักษณะ 8 ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไทยทุกชนิด			
1. นักเรียนทำงานกับเพื่อนเพื่อฝึกวิชาชีพด้วยความ เรียบร้อยเสร็จทันกำหนดเวลา	3.82	.83	มาก
2. นักเรียนรู้จักใช้เวลาฝึกหัดอาชีพอิสระด้วยความสนใจ	3.74	.87	มาก
3. นักเรียนรู้จักฝึกปฏิบัติอาชีพ ที่สนใจอย่างสม่ำเสมอ	3.70	.84	มาก
4. นักเรียนได้นำความรู้ทางวิชาชีพที่ได้รับไปประยุกต์ ใช้ให้เหมาะสมกับอาชีพของท้องถิ่น	3.46	.90	มาก
รวม	3.68	.67	มาก
มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความเจริญก้าวหน้า			
1. นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียร และศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมอยู่เสมอ	3.68	.75	มาก
2. นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้จากหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์	3.65	.79	มาก
3. นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ได้อย่างเหมาะสม	3.65	.85	มาก
4. นักเรียนรู้จักการใช้สื่อการเรียนการสอนหลากหลาย หลายและเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา	3.37	.72	ปานกลาง
รวม	3.59	.59	มาก

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำแนกตามคุณลักษณะ 8 ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน			
1. นักเรียนสามารถตัดสินใจในการทำงานอย่างมีเหตุผล	3.80	.77	มาก
2. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล	3.54	.73	มาก
3. นักเรียนสามารถวิจารณ์ข่าวสารเหตุการณ์ด้วย ความเที่ยงธรรม	3.47	.84	ปานกลาง
4. นักเรียนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความสุขุม	3.43	.77	ปานกลาง
รวม	3.56	.61	มาก
มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพ			
1. นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น รักการทำงาน และ ทำงานได้ถูกวิธี	3.74	.77	มาก
2. นักเรียนรู้จักวิธีจำหน่ายผลผลิตที่ประกอบขึ้นเอง	3.14	.92	ปานกลาง
3. ผลผลิตของนักเรียนที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน	3.08	.97	ปานกลาง
4. นักเรียนประกอบอาชีพอิสระ เพื่อเสริมรายได้	3.07	1.07	ปานกลาง
รวม	3.26	.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 เมื่อจำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นรายข้อ ปรากฏว่า
ด้านมีความภูมิใจในความเป็นไทย ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก 3 อันดับแรก คือ
นักเรียนรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น นักเรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองอย่างดี และนักเรียนมีความ

ชยัน ชื่อสัตย์ มีวินัยและคุณธรรม ตามลำดับ

ด้านสามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชนทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก 3 อันดับแรกคือนักเรียนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์มีจิตใจที่ร่าเริงเบิกบาน รู้จักปฏิบัติตนตามลักษณะนิสัยที่ดีสุด นักเรียนรู้จักรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน และนักเรียนรู้จักตระหนักในหน้าที่ของตนเองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและโรงเรียน ตามลำดับ

ด้านเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชนบท ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก 3 อันดับแรก คือ นักเรียนรู้จักปรับปรุงตัวให้เข้ากับชุมชนท้องถิ่น นักเรียนเข้าใจฐานะตนเอง ใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบ นักเรียนรู้จักประหยัดและใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสมตามความจำเป็น ตามลำดับ

ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก 3 อันดับแรก คือ นักเรียนมีการเรียนรู้และยอมรับความคิดเห็นอื่น นักเรียนรู้จักยกย่องเชิดชูเกียรติผู้อื่น และนักเรียนกล้าแสดงออก ในทางดีงามเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ตามลำดับ

ด้านมีการกระทำที่ต่อสัมมาชีพนิกษิต ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก 3 อันดับแรก คือ นักเรียนทำงานกับเพื่อนเพื่อฝึกวิชาชีพระดับความเรียบร้อยเสร็จทันกำหนดเวลา นักเรียนรู้จักใช้เวลาฝึกหัดอาชีพอิสระด้วยความสนใจ และนักเรียนรู้จักฝึกปฏิบัติอาชีพที่สนใจอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

ด้านมีความรู้ทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความเจริญก้าวหน้า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้จากหนังสือเรียนหนังสือเสริมประสบการณ์ และนักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ

ด้านสามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับ มาก 2 ข้อ คือ นักเรียนสามารถตัดสินใจในการทำงานอย่างมีเหตุผล นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ส่วนความสามารถวิจารณ์ข่าวสารเหตุการณ์ด้วยความเที่ยงธรรม และความสามารถแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความสุขุม อยู่ในระดับ ปานกลาง

ด้านมีทักษะพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพ มีค่าเฉลี่ยในระดับ ปานกลาง และทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยในระดับ ปานกลาง ยกเว้น นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น รักการทำงาน และทำงานได้ถูกวิธี มีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก

4.2.2 สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสำรวจสัมฤทธิ์ผลการจัดการศึกษา สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน ตอนที่ 1 สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาบังคับแก่นของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2536 และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2535 จาก รบ.3-ต มาทำการวิเคราะห์ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน โรงเรียน และรายวิชาบังคับแก่น หาค่าจำนวนและร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 4.7 - 4.8 รายละเอียดเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.7 สัมฤทธิ์ผลวิชาบังคับแก่นของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2536 จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

ค่าเฉลี่ยรายวิชาบังคับแก่น (ร้อยละ)							
กลุ่ม							รวม
โรงเรียนที่	ภาษาไทย	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	พลานามัย	ศิลปศึกษา	คณิตศาสตร์	
กลุ่มที่ 1	71.19	65.04	67.93	77.15	76.72	62.56	70.36
กลุ่มที่ 2	68.79	62.42	71.26	73.85	71.89	62.47	68.77
กลุ่มที่ 3	71.11	66.95	70.79	77.96	76.39	67.87	71.85
รวม	70.36	64.80	69.99	76.32	75.00	64.30	70.33

จากตารางที่ 4.7 สัมฤทธิ์ผลวิชาบังคับแก่น วิชาพลานามัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X} = 76.32$ รองลงมาคือวิชาศิลปศึกษา และวิชาภาษาไทย $\bar{X} = 75.00$ และ 70.36 ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายกลุ่มโรงเรียนปรากฏว่า กลุ่มโรงเรียนกลุ่มที่ 3 มีค่าเฉลี่ยรายวิชาบังคับแก่นสูงสุด $\bar{X} = 71.85$

ตารางที่ 4.8 สัมฤทธิ์ผลวิชาบังคับแก่นของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2536

ค่าเฉลี่ยรายวิชาบังคับแก่น (ร้อยละ)							
กลุ่มโรงเรียน/ โรงเรียน	ภาษาไทย	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	พละนาฏย	ศิลปศึกษา	คณิตศาสตร์	รวม
กลุ่มที่ 1							
1 บ้านท่าหินโงม	67.18	60.51	67.47	81.16	71.17	70.39	69.65
2 บ้านลาดใหญ่	65.29	68.11	66.06	66.18	77.16		68.58
3 บ้านโคกกุง	74.62	60.68	68.59	89.20	81.48	69.59	74.03
4 บ้านโนนจั่ว	73.35	67.90	76.70	80.00	74.25	68.50	73.45
5 บ้านหลุมคา	64.73	66.82	62.42	72.29	77.01	59.15	67.07
6 บ้านโนนเปลือย	71.67	68.17	68.08	77.50	76.67	55.00	69.52
7 บ้านยางหวาย	81.43	67.33	72.12	83.14	83.94	66.80	75.79
8 บ้านลาดชุมพล	72.76	63.47	60.41	65.71	75.61	57.80	65.96
9 บ้านชัยมงคล	69.71	62.37	69.48	79.21	73.16	61.27	69.20
รวม	71.19	65.04	67.92	77.15	76.72	63.56	70.36

ตารางที่ 4.8 สัมฤทธิ์ผลวิชาบังคับแกนของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2536 (ต่อ)

		ค่าเฉลี่ยรายวิชาบังคับแกน (ร้อยละ)						
กลุ่มโรงเรียน/							รวม	
โรงเรียน	ภาษาไทย	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	พลานามัย	ศิลปศึกษา	คณิตศาสตร์		
กลุ่มที่ 2								
10 บ้านเตื่อ								
ดอนกลาง	65.34	65.55	65.68	70.68	71.55	63.50	67.05	
11 บ้านวังม่วง	68.70	55.10	67.20	74.02	58.80		64.76	
12 โนนเสลา								
ประสาทวิทย	66.62	61.61	79.82	67.12	69.00	64.06	68.04	
13 บ้านธาตุ	68.16	54.57	65.34	74.68	67.06	54.52	64.06	
14 ชุมชนบ้าน								
หนองแขวง	74.72	69.63	71.54	73.25	67.96	63.18	70.05	
15 บ้านห้วยกนก	67.64	59.77	74.69	77.50	78.38		71.60	
16 บ้านทุ่งพระ	64.36	66.11	70.00	67.72	74.78		68.59	
17 บ้านหนองคู	71.58	69.91	76.59	78.36	79.50	66.59	73.76	
18 บ้านสามสวน	71.98	59.56	70.47	81.31	80.00	62.98	71.05	
รวม	68.79	62.42	71.26	73.85	71.89	62.47	68.77	

ตารางที่ 4.8 สัมฤทธิ์ผลวิชาบังคับแก่นของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2536 (ต่อ)

ค่าเฉลี่ยรายวิชาบังคับแก่น (ร้อยละ)							
กลุ่มโรงเรียน/ โรงเรียน	ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา พละนามัย ศิลปศึกษา คณิตศาสตร์						รวม
กลุ่มที่ 3							
19 บ้านชัยใหญ่	65.44	63.15	68.66	77.22	79.68	68.29	70.41
20 ชุมชนหนองบัวโคก	69.75	70.00	73.75	82.75	81.50	68.00	74.29
21 บ้านโนนเชือก	79.10	66.91	71.93	82.50	82.76	68.04	75.21
22 โคกเรืงรัมย์							
ศิลปาคาร	71.65	62.77	65.25	75.07	65.27		68.00
23 บ้านไร่พัฒนา	71.58	66.04	73.61	72.32	74.06	62.01	69.94
24 บ้านท่าโป่ง	66.21	65.71	70.44	75.15	71.44	64.01	68.83
25 บ้านวังกะทะ	74.05	74.05	71.91	80.72	80.00	76.85	76.26
รวม	71.11	66.95	70.79	77.96	76.39	67.87	71.85

จากตารางที่ 4.8 สัมฤทธิ์ผลวิชาบังคับแก่นทุกกลุ่มโรงเรียน วิชาพละนาามัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X}$ = 77.15 73.85 และ 77.96 ตามลำดับ รองลงมา คือ วิชาศิลปศึกษา $\bar{X}$ = 76.72 71.89 และ 76.39 ตามลำดับ

4.2.3 สถานภาพหลังสำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสำรวจสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ตอนที่ 2 สถานภาพหลังจากสำเร็จการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 วิเคราะห์หาค่าจำนวนและร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพหลังจากสำเร็จการศึกษา ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 4.9 - 4.15 รายละเอียดเป็น ดังนี้

1) เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษา สำเร็จการศึกษา และจำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2534 - 2536

วิเคราะห์ภาพรวมจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษา และสำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2534 - 2536

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษา และสำเร็จการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละนักเรียนที่เข้าเรียนและสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2534 - 2536

	นักเรียนที่เข้าเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		
เพศ - ชาย	588	55.32
- หญิง	475	44.68
รวม	1063	100.00

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละนักเรียนที่เข้าเรียนและสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ปีการศึกษา 2534 - 2536 (ต่อ)

	นักเรียนที่เข้าเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ
2. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2		
เพศ - ชาย	529	55.45
- หญิง	425	44.55
รวม	954	100.00
3. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		
เพศ - ชาย	505	55.68
- หญิง	402	44.32
รวม	907	100.00
4. จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา		
เพศ - ชาย	497	55.72
- หญิง	395	44.28
รวม	892	100.00

จากตารางที่ 4.9 นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละนักเรียนที่เข้าเรียน และออกกลางคันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
ปีการศึกษา 2534 - 2536

	นักเรียนที่เข้าเรียน		นักเรียนที่ออกกลางคัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1				
เพศ - ชาย	588	55.32	59	5.55
- หญิง	475	44.68	50	4.70
รวม	1063	100.00	109	9.25
2. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2				
เพศ - ชาย	529	49.77	24	2.52
- หญิง	425	39.98	23	2.41
รวม	954	89.75	47	4.93
3. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3				
เพศ - ชาย	505	47.51	8	0.75
- หญิง	402	37.82	7	0.66
รวม	907	85.32	15	1.41

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละนักเรียนที่เข้าเรียน และออกกลางคันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
ปีการศึกษา 2534 - 2536 (ต่อ)

	นักเรียนที่เข้าเรียน		นักเรียนที่ออกกลางคัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา				
เพศ - ชาย	497	46.75	91	8.56
- หญิง	395	37.16	80	7.53
รวม	892	83.91	171	16.09

จากตารางที่ 4.10 นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ร้อยละ 83.91 และออกกลางคัน ร้อยละ 16.09 ของจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ออกกลางคัน ร้อยละ 9.25 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 4.93 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 1.41 นักเรียนชายออกกลางคันมากกว่านักเรียนหญิง

2) สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2534-2536
เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนที่เข้าศึกษาจากปีการศึกษา 2534-
2536 ปรากฏดังตารางที่ 4.11 - 4.12 ดังนี้
ตารางที่ 4.11 สาเหตุการออกกลางคัน ปีการศึกษา 2534 - 2536

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ช่วยผู้ปกครอง	73	42.69
2. เรียนต่อที่อื่น	70	40.94
3. ทำงานอิสระ	16	9.36
4. ย้ายติดตามผู้ปกครอง	5	2.93
5. เสียชีวิต	3	1.75
6. สมรส	3	1.75
7. ป่วย	1	0.58
รวม	171	100.00

จากตารางที่ 4.11 สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน ส่วนใหญ่ช่วยผู้ปกครอง ร้อยละ 42.69 รองลงมาคือ เรียนต่อที่อื่น และทำงานอิสระ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนที่เข้าศึกษา ปีการศึกษา 2534 - 2536
จำแนกตามเพศ

สาเหตุ	นักเรียน					
	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ช่วยผู้ปกครอง	49	53.85	24	30.00	73	42.69
2. เรียนต่อที่อื่น	24	26.37	46	57.50	70	40.94
3. ทำงานอิสระ	12	13.18	4	5.00	16	9.36
4. ย้ายติดตามผู้ปกครอง	4	4.40	1	1.25	5	2.93
5. เสียชีวิต	2	2.20	1	1.25	3	1.75
6. สมรส	-	-	3	3.75	3	1.75
7. ป่วย	-	-	1	1.25	1	0.58
รวม	91	100.00	80	100.00	171	100.00

จากตารางที่ 4.12 นักเรียนชาย ออกกลางคัน ส่วนใหญ่ไปช่วยผู้ปกครองร้อยละ 53.85
สำหรับนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ออกกลางคันเพื่อเรียนต่อที่อื่น ร้อยละ 57.50

3) จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 และ
สภาพการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาถึงสภาพการศึกษาต่อนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2536
ปรากฏดังตาราง 4.13 - 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 สภาพการศึกษาต่อของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

สภาพการศึกษาต่อ	นักเรียน					
	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาต่อ						
- สายสามัญ (ม.4)	176	56.96	133	43.04	309	60.35
- สายอาชีวศึกษา	103	69.13	46	30.87	149	29.10
- ศึกษาต่อนอกระบบโรงเรียน	24	44.44	30	55.56	54	10.55
รวม	303	59.18	209	40.82	512	100.00

จากตารางที่ 4.13 นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนใน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2536 ส่วนใหญ่ศึกษาต่อ มากกว่า
โดยศึกษาในระบบสายสามัญ (ม.4) รองลงมาคือสายอาชีวศึกษาและศึกษาต่อนอกระบบโรงเรียน
ตามลำดับ เมื่อจำแนกนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ปรากฏว่า นักเรียนชายศึกษาต่อมากกว่า
นักเรียนหญิง

ตารางที่ 4.14 สภาพของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

สภาพของนักเรียน	นักเรียน					
	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ศึกษาต่อ						
- มีงานทำ	151	51.54	142	48.46	293	77.10
- ไม่มีงานทำ	15	53.57	13	46.43	28	7.37
- ติดตามไม่ได้	28	47.46	31	52.54	59	15.53
รวม	194	51.05	186	48.95	380	100.00

จากตารางที่ 4.14 นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2536 ที่ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่ มีงานทำ และติดตามไม่ได้ ร้อยละ 15.53 เมื่อจำแนกนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาและไม่ศึกษาต่อปรากฏว่า นักเรียนชายมีงานทำมากกว่านักเรียนหญิง

- 4) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 และสภาพการทำงาน เมื่อพิจารณาถึงสภาพการทำงานของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาและไม่ได้ศึกษาต่อ ในปีการศึกษา 2536 ปรากฏดังตาราง 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.15 สภาพการทำงานของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาและไม่ได้ศึกษาต่อจากโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2536

สภาพการทำงาน	นักเรียน					
	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลูกจ้างเอกชน	117	51.77	109	48.23	226	77.13
ช่วยผู้ปกครองทำอาชีพที่บ้าน	24	58.54	17	41.46	41	13.99
ทำธุรกิจส่วนตัว	10	38.46	16	61.54	26	8.88
รวม	151	51.54	142	48.46	293	100.00

จากตารางที่ 4.15 นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาและไม่ได้ศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ทำงานเป็น ลูกจ้างเอกชน รองลงมาคือ ช่วยผู้ปกครองทำอาชีพที่บ้านและทำธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ นักเรียน หญิงทำธุรกิจส่วนตัว มากกว่านักเรียนชาย

4.3 ความพอใจในการจัดการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพอใจในการจัดการศึกษา จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน จำนวน 219 คน และจำแนกรายข้อ ปรากฏดังตารางที่ 4.16 - 4.17 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ความพอใจในการจัดการศึกษา จำแนกตามผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ความพอใจ			
	จำนวน (n=219)	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. นักเรียน	75	3.92	.58	มาก
2. ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	49	3.91	.51	มาก
3. ครูที่ปรึกษา	24	3.83	.57	มาก
4. ผู้ปกครองนักเรียน	71	3.81	.60	มาก
รวม	219	3.87	.56	มาก

จากตารางที่ 4.16 ทุกกลุ่มมีความพอใจในการจัดการศึกษาระดับ มาก โดยเรียงตามลำดับ คือ นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูที่ปรึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 ความพอใจในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา	ความพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. โรงเรียนจัดให้เปิดเรียน 2 ภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา	4.53	.69	มากที่สุด
2. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม มีความคิดสร้างสรรค์ และกล้าแสดงออก	4.35	.72	มาก
3. โรงเรียนให้บริการเครื่องแบบนักเรียนและการให้ยืมหนังสือเรียน	4.24	.92	มาก
4. โรงเรียนกำหนดปฏิทินการจัดการศึกษาและแผนการสอนอย่างชัดเจน	4.00	.80	มาก
5. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนช่วยตนเองและครอบครัว	3.87	.89	มาก
6. สภาพของนักเรียนที่จบชั้น ม.3 ไปแล้วในด้านการศึกษาต่อและด้านการมีงานทำ	3.85	.81	มาก
7. ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน	3.84	.83	มาก
8. โรงเรียนจัดบริการแนะแนว ด้านการศึกษาอาชีพ ส่วนตนและสังคม	3.83	.90	มาก
9. โรงเรียนส่งเสริมครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนตามโอกาสและเวลาที่เหมาะสม	3.80	.90	มาก
10. ผลสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน	3.76	.74	มาก
11. สภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน	3.72	.86	มาก
12. โรงเรียนสามารถจัดห้องเรียนหรือห้องสมุดสนับสนุนการสอนวิชาต่างๆ	3.71	.98	มาก
13. โรงเรียนจัดสอนวิชาชีพท้องถิ่น	3.58	.95	มาก

ตารางที่ 4.17 ความพอใจในการจัดการศึกษา (ต่อ)

การจัดการศึกษา	ความพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
14. โรงเรียนจัดการนิเทศการศึกษอย่างเป็นระบบ	3.54	.86	มาก
15. โรงเรียนผลิต และประกอบอาหารสำหรับนักเรียน	3.49	1.10	ปานกลาง
รวม	3.87	.56	มาก

จากตารางที่ 4.16 ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และ นักเรียนมีความพอใจในการจัดการศึกษา ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนจัดให้เปิดเรียน 2 ภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษาพอใจในระดับ มากที่สุด ส่วนโรงเรียนผลิต และประกอบอาหารสำหรับนักเรียน พพอใจในระดับ ปานกลาง นอกนั้นพอใจในระดับ มาก

4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2536 ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง จำนวน 144 คน วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม และรายชื่อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 4.18 - 4.20 ดังนี้

ตารางที่ 4.18 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา จำแนกตามผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ปัญหาและอุปสรรค			
	จำนวน (n=144)	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	49	3.25	.66	ปานกลาง
2. ครูที่ปรึกษา	24	3.17	.59	ปานกลาง
3. ผู้ปกครองนักเรียน	71	3.07	.62	ปานกลาง
รวม	144	3.16	.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง โดย ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เป็นอันดับแรก รองลงไปคือ ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ตามลำดับ

ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา จำแนกรายด้าน 4 ด้าน
ปรากฏข้อมูลรายละเอียดดังตารางที่ 4.19 รายละเอียดเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.19 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหาและอุปสรรค	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านการนิเทศและการประเมินผล	3.26	.80	ปานกลาง
2. ด้านบริหารวิชาการและหลักสูตร	3.18	.79	ปานกลาง
3. ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน	3.13	.76	ปานกลาง
4. ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน	3.06	.89	ปานกลาง
รวม	3.16	.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาจำแนกรายด้านทุกด้านมีปัญหา
อยู่ในระดับ ปานกลาง อันดับแรก คือ ด้านการนิเทศและประเมินผล รองลงมา คือ ด้านบริหาร
วิชาการและหลักสูตร ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของผู้สอน
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา (n = 144)

ปัญหาและอุปสรรค	ความคิดเห็น		
	χ	S.D.	แปลความ
ด้านการนิเทศและการประเมินผล			
1. ศึกษานิเทศก์ไม่มีเวลามานิเทศ วิธีการสอน	3.46	.99	ปานกลาง
2. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นไปตาม ระเบียบคู่มือการประเมินผลการเรียนของหลักสูตร	3.32	1.27	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้น ปีการศึกษา	3.24	1.15	ปานกลาง
4. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	3.23	1.16	ปานกลาง
5. ผู้บริหารและครูมีการประชุมปรึกษา เกี่ยวกับการ กำหนดแผนนิเทศ และได้ปฏิบัติตามแผน	3.04	.95	ปานกลาง
รวม	3.26	.80	ปานกลาง

ตารางที่ 4.20 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา (n = 144) (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ด้านบริหารวิชาการและหลักสูตร			
1. โรงเรียนมีแบบเรียนวิชาบังคับแกน วิชาเลือก และหนังสือประกอบการศึกษาค้นคว้าวิชาเฉพาะ	3.39	1.08	ปานกลาง
2. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	3.38	1.04	ปานกลาง
3. โรงเรียนจัดให้มีการเลือกรายวิชา โดยดูความถนัด และความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	3.26	1.08	ปานกลาง
4. การจัดทำเอกสารด้านวิชาการและอุปกรณ์การเรียน การสอนสอดคล้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	3.22	1.04	ปานกลาง
5. ครูขาดความชำนาญในการสร้างสื่อและชุดการเรียน ทำให้สื่อและชุดการเรียนไม่มีคุณภาพ	2.67	.99	ปานกลาง
รวม	3.18	.79	ปานกลาง
ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน			
1. โรงเรียนมีเอกสารสำหรับติดตามผลนักเรียนที่เรียน จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	3.36	1.09	ปานกลาง
2. โรงเรียนกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครองในการ ประเมินผลการเรียนของนักเรียน	3.36	1.09	ปานกลาง

ตารางที่ 4.20 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา (n = 144) (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนได้ครบตามที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนด	3.35	1.15	ปานกลาง
4. นักเรียนให้ความสนใจในแผนการเรียนวิชาอาชีวะมากกว่าวิชาสามัญ	2.97	.97	ปานกลาง
5. วิทยากรท้องถิ่นที่โรงเรียนได้มอบหมายให้สอนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ เพราะมีภาระในการประกอบอาชีพ	2.60	1.05	ปานกลาง
รวม	3.13	.76	ปานกลาง
ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน			
1. ครูทำการสอนหลายวิชาและมีจำนวนชั่วโมงการสอนมากเกินไป	3.51	1.13	มาก
2. ครูมีงานพิเศษและงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอนมาก	3.12	1.18	ปานกลาง
3. ครูสอนวิชาไม่ตรงกับสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา	3.03	1.23	ปานกลาง
4. ครูมีเวลาตรวจงานและสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนได้ไม่เพียงพอ	2.92	1.11	ปานกลาง
5. ครูไม่มีความชำนาญและการวิเคราะห์ในการออกข้อทดสอบของจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ดี	2.72	1.08	ปานกลาง
รวม	3.06	.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 ทุกด้านมีปัญหาและอุปสรรคในระดับ ปานกลาง ด้านการนิเทศและการประเมินผล ปัญหา 3 อันดับแรก คือ ศึกษานิเทศก์ไม่มีเวลามานิเทศวิธีการสอน รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นไปตามระเบียบคู่มือการประเมินผลการเรียนของหลักสูตร และโรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา ตามลำดับ

ด้านบริหารวิชาการและหลักสูตร ทุกด้านมีปัญหาและอุปสรรคในระดับ ปานกลาง 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนมีแบบเรียนวิชาบังคับแกนวิชาเลือก และหนังสือประกอบการศึกษาค้นคว้าวิชาเฉพาะ รองลงมาคือ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและโรงเรียนจัดให้มีการเลือกรายวิชา โดยดูความถนัดและความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตามลำดับ

ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน ทุกด้านมีปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง 3 อันดับแรกคือ โรงเรียนมีเอกสารสำหรับติดตามผลนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และโรงเรียนกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนของนักเรียน รองลงมา คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนได้ครบตามที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนด

ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน มีปัญหาและอุปสรรคในระดับ ปานกลางทุกข้อ ยกเว้น ครูทำการสอนหลายวิชาและมีจำนวนชั่วโมงการสอนมากเกินไป มีปัญหาระดับ มาก

4.5 อภิปรายผล

4.5.1 ผลการจัดการศึกษา

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ทุกกลุ่ม พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับ มาก เรียงตามลำดับ คือ กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียน

นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับ มาก 3 อันดับแรก คือ ด้านมีความภูมิใจในความเป็นไทย รองลงมาคือ ด้านสามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน และด้านเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชนบท ตามลำดับ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2536 เมื่อพิจารณาภาพรวมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ด้านของนักเรียน ทุกกลุ่มมีความพอใจคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับมาก เช่นเดียวกันเมื่อจำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ในระดับ มาก นั่นคือ ผล การจัดการศึกษา พิจารณาจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2536 เป็นที่พึงพอใจ

จากผลการศึกษาที่ได้อาจให้เหตุผลได้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน สอดคล้องกับ นโยบายการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุน ให้นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เห็นความสำคัญและคุณค่าของการศึกษาต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคมส่วนรวม ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เกิด ความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐาน เน้นการพัฒนาทักษะอาชีพให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักการและจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้ เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้สามารถเลือกแนวทางที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ ของตนในฐานะเป็นพลเมืองดี ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการปรับปรุงงาน ทั้งของตน เองและชุมชน รู้จักเสริมสร้างอนามัยชุมชน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะมีต่อสังคม อธิบายได้ว่า

วัตถุประสงค์ของโครงการประสบความสำเร็จในด้านผลการจัดการศึกษา ผู้บริหาร ชุมชนและนักเรียนมีความพอใจต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ งามอม ลุนทา (2533) ที่กล่าวว่าการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนปฏิบัติงานตามมาตรการในระดับ "มาก" โดยส่วนรวมแล้วชุมชนมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนทุกเรื่อง และอยู่ในระดับ "มาก" เช่นเดียวกัน โดยส่วนรวม การดำเนินงานโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับในเขตการศึกษา 11 ด้านผลการจัดการศึกษา การเรียนการสอนได้ผลทั้ง ความรู้ ความสามารถ และความประพฤติ (สมศักดิ์ วัฒนกุล, 2534) และเมื่อเปรียบเทียบกับเขตการศึกษาอื่น ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน จากการศึกษาวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ในเขตการศึกษา 6 (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6, 2535) ปรากฏว่า ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน 6 ด้าน ทุกงาน ได้ปฏิบัติในระดับ "มาก" หมายความว่า บุคลากรของโรงเรียน ได้ปฏิบัติหน้าที่ในงานต่างๆ ในการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาอย่างจริงจัง และเต็มความสามารถ จากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่สอดคล้องกัน

2) สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

ผลการศึกษา ปรากฏว่า สัมฤทธิ์ผลวิชาบังคับแกนเกือบทุกกลุ่มโรงเรียนมีผลการเรียน ในระดับ ดี ยกเว้น กลุ่มโรงเรียนที่ 2 มีผลการเรียนในระดับ ปานกลาง อันดับแรก คือ กลุ่มโรงเรียนกลุ่มที่ 3 รองลงมา คือ กลุ่มโรงเรียนกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

ภาพรวมสัมฤทธิ์ผลวิชาบังคับแกนทุกวิชา มีผลการเรียน ในระดับ ดี ยกเว้น วิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มีผลการเรียนในระดับ ปานกลาง 3 อันดับแรก คือ วิชาพลานามัย รองลงมา คือ วิชาศิลปศึกษา และวิชาภาษาไทย ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่ได้อาจให้เหตุผลได้ว่า ผลการจัดการศึกษาพิจารณาจาก สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ส่วนมากประสบผลสำเร็จ และดำเนินการจัดการศึกษาจนสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ "ดี" เป็นที่น่าพอใจ เมื่อจำแนกตามรายวิชาตามโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ปรากฏว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ได้รับการตัดสินผลการเรียน ว่าผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตรได้ทุกรายวิชา ทุกโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามรายวิชา การจัดการ

ศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับ "ดี" ยกเว้นสัมฤทธิ์ผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ผลการจัดการศึกษา ในระดับ "ปานกลาง" อธิบายได้ว่า ปัญหาด้านบริหารวิชาการและหลักสูตร ปัญหาด้านการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน เช่น ปัญหาขาดอุปกรณ์การสอน แบบเรียน สื่อ อุปกรณ์การสอน หนังสือประกอบวิชาเฉพาะ ขาดแคลนครู ครูมีภาระการสอนมาก ยังคงมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยเฉพาะ วิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์อยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ทองอ่อน ปัดถาวโร (2534) และ ดุลิต ปรินูล (2534) ที่ได้ติดตามการดำเนินงานโครงการนำร่องโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 9 และ ในเขตการศึกษา 10 สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยเฉลี่ยประมาณ 2.57 ซึ่งสอดคล้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.33 ผลการจัดการศึกษา ในระดับ "ดี" เช่นเดียวกัน

3) สถานภาพหลังจากสำเร็จการศึกษา

ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ร้อยละ 83.91 ออกกลางคัน ร้อยละ 16.09 ของนักเรียนที่เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ออกกลางคันร้อยละ 9.25 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 4.93 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 1.41 นักเรียนชาย ออกกลางคันมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนส่วนใหญ่ คือ ช่วยผู้ปกครองร้อยละ 42.69 รองลงมาคือ เรียนต่อที่อื่น และทำงานอิสระ

เมื่อพิจารณาระดับชั้น พบว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 สาเหตุการออกกลางคัน คือ เรียนต่อที่อื่น ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาเหตุเนื่องจากออกไปช่วยผู้ปกครอง นักเรียนชายออกกลางคันส่วนใหญ่ไป ช่วยผู้ปกครอง ร้อยละ 53.85 สำหรับนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ออกกลางคันเพื่อเรียนต่อที่อื่น ร้อยละ 57.50

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 ส่วนใหญ่ศึกษาต่อมากกว่า โดยศึกษาในระบบสายสามัญ (ม.4) รองลงมาคือ สายอาชีวศึกษา และศึกษาต่อนอกโรงเรียน นักเรียนชายศึกษาต่อมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่จะทำงานทำ และติดตามไม่ได้ ร้อยละ 15.53 เช่นเดียวกัน นักเรียนชายไม่ศึกษาต่อมากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาและไม่ได้ศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน รองลง

มา คือ ช่วยผู้ปกครองทำอาชีพที่บ้าน และทำธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ นักเรียนหญิงทำธุรกิจส่วนตัวมากกว่านักเรียนชาย

นักเรียนสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 ร้อยละ 83.91 หมายความว่า ผลการจัดการศึกษา โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2536 พิจารณาจากสถานภาพการสำเร็จการศึกษามีผลการจัดการศึกษา ในระดับ ต่ำมาก นักเรียนชายมีแนวโน้มออกกลางคันมากกว่านักเรียนหญิง

จากผลการศึกษาที่ได้อาจให้เหตุผลได้ว่า อัตราการคงอยู่ของนักเรียนจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนอย่างต่อเนื่องจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวได้ว่า สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบรรลุตามวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการขยายโอกาส ซึ่งต้องการให้เด็กที่เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนอย่างต่อเนื่องจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลโครงการซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535) ที่ได้รายงานผลการประเมินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสามัญศึกษา ไว้ว่า นักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนอยู่ในโรงเรียน จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 90.31 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 94.47 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเดียวกันนี้เรียนอยู่จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 85.99 โดยออกโรงเรียนไปประมาณ ร้อยละ 14 นอกจากนี้ จากรายงานการประเมินผลโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ จากระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2535) ยังสรุปอย่างสอดคล้องกันไว้ว่า นักเรียนที่เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2533 ของกลุ่มตัวอย่าง 119 แห่ง จำนวน 3,869 คน ยังคงเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเดิม หรือคิดอัตราการคงอยู่ ร้อยละ 86.43 (เขต 11 ร้อยละ 89.52) สาเหตุการออกกลางคันส่วนใหญ่ ออกไปประกอบอาชีพ (ร้อยละ 57.01) รองลงมา คือ มีปัญหาครอบครัว อายุมาก ตัวโตเกินไปและออกไปศึกษาต่อที่อื่น ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยนี้ เช่นเดียวกัน

4.5.2 ความพอใจในการจัดการศึกษา

ผลการศึกษาความพอใจในการจัดการศึกษา ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน มีความพอใจในการจัดการศึกษา ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความพอใจในระดับ มาก ทุกข้อ ยกเว้นโรงเรียนจัดให้เปิดเรียน 2 ภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา มีความพอใจในระดับ มากที่สุด และโรงเรียนผลิตและประกอบอาหารสำหรับนักเรียนมีความพอใจในระดับ ปานกลาง

เมื่อจำแนกตามกลุ่ม ปรากฏว่า ทุกกลุ่มมีความพอใจในการจัดการศึกษาระดับ มาก นักเรียนมีความพอใจในการจัดการศึกษา มาก เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูที่ปรึกษา ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่ได้อาจให้เหตุผลได้ว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูที่ปรึกษาเห็นด้วยกับการขยายโอกาสทางการศึกษา เนื่องมาจากผู้บริหารเห็นความจำเป็นในการปฏิบัติ การบริหารงาน การเรียนการสอนของโรงเรียน ในระดับมาก (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2533) ส่งผลต่อความพอใจในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนต่อในระยะแรก ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สูงขึ้นเท่านั้น และอาจไม่ได้คาดหวัง หรือกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนใดๆ นอกจากนี้ ยังมีลักษณะให้โรงเรียนสอนอะไรให้แก่เด็กก็ได้ แล้วแต่ทางโรงเรียนเห็นชอบ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2535) เมื่อพิจารณาถึงผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533) ยังได้สรุปไว้ว่า ผู้เรียนคาดหวังหรือมีความต้องการได้ความรู้วิชาสามัญเป็นอันดับแรก การได้รับการส่งเสริมให้มี คุณธรรม มีความคิดสร้างสรรค์ และกล้าแสดงออก มีโอกาสแสดงออก ตลอดจนการได้รับการบริการเครื่องแบบนักเรียน การให้ยืมหนังสือเรียน จึงเป็นผลพลอยได้ที่สร้างความพึงพอใจให้เด็กและผู้ปกครองเป็นอย่างมาก อธิบายได้ว่า ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการพัฒนา และส่งเสริมการบริหารโครงการ มาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง มาตรการส่งเสริมให้นักเรียนช่วยตนเอง และครอบครัว มาตรการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน สามารถสร้างความพอใจในการจัดการศึกษา

5.3.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา จำแนกรายด้าน พบว่า มีปัญหาในระดับ "ปานกลาง" ทุกด้าน อันดับแรก คือ ด้านการนิเทศและประเมินผล รองลงมา คือ ด้านบริหารวิชาการและหลักสูตร ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่ได้ฉายให้เห็นเหตุผลได้ว่า ทุกกลุ่มมองเห็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็นแนวคิดใหม่ ข้อจำกัดในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน ระบบ ระเบียบดำเนินการ ตลอดจนงบประมาณ อาจมีผลต่อปัญหาต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บรรจบ คำคุณ (2532) ที่ว่าในการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนมีปัญหาไม่สามารถจัดการนิเทศ ติดตามและประเมินผลของนักเรียนที่บ้าน ของนักเรียน ประกอบกับผู้นิเทศส่วนมากเป็นการไปให้กำลังใจและแนะนำการดำเนินการ แต่ไม่ได้นิเทศการจัดการเรียนการสอนมากนัก (ตุลิต ปรินูล , 2534) นอกจากนี้ ผู้บริหารและครูมี ปัญหาที่สอดคล้องกันคือ โรงเรียนขาดครูอาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะสาขาวิชา ขาดสื่อการเรียนการสอน อาคารเรียน อาคารประกอบและห้องปฏิบัติการเฉพาะไม่เพียงพอ วัสดุครุภัณฑ์สนับสนุนไม่เพียงพอ (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6, 2535) นอกจากนี้ ภานุวัฒน์ รักดีวงศ์ (2535) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการพบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน มากที่สุด แต่ยังพบว่าโรงเรียนยังมีปัญหา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอยู่ โดยภาพรวมมีปัญหาในระดับ ปานกลาง